

כ"ה י"ז - ס"ז הארון ובדיו

תרומה (תשי"ב)

(בטעם המסכן כולו. עיין גליון תרומה תשי"א).

א. י. ועטו ארון טעם שטים.
שמות רבה ל"ד: מפני מה בכל הכלים כתיב "ועטו" ובארון כתיב "ועטו ארון" ל
א"ר יהודה בר' שלום: אמר להם הקב"ה: יבואו הכל ויעסקו בארון, כדי שיזכו
כלם לתורה.
רמב"ן ד"ה ועטו ארון.
אור החיים טעם שבארון סיגה ה' את דברו הטוב, שבכל הכלים אמר "ועטו" וטעם
"ועטו" מצינו. אולי טעמו, שאין גופתו של תורה יכול להחזיק אלא בכללות כל
ישראל ואין מצינו (אחת) בעולם יכול עטות כל עיקרי התורה. כגון: אם הוא
כהן, הרי אינו יכול לקיים נתינת כ"ד מתנות כהונה ופדיון בכור וכו', ואם
הוא ישראל, הרי אינו יכול לקיים מצות עשה שבקרבנות, וכן לוי, ובכללות כל
ישראל יקיימו כללות עיקרי התורה, לזה אמר "ועטו ארון" לטון רבים...
וע' דבריו לשמות ל"ט ל"ב ד"ה ויעטו בני ישראל, בגליון ויקהל-מקודי תשי"ג
קאסוטו פירוש על ס' שמות ע' 228: מצות עטית הארון מוחתת במלת "ועטו" ולא
במלת "ועטית" הרגילה להלן, כדי להתקשר אל המלה "ועטו" שבס' ח': ועטו לי
בני ישראל מקדש בדרך זו: ועטו, ראשית כל, ארון.
1. מה ההבדל בין המפרשים הסונים הנ"ל ביטוי החמישה הסגנונית?
סיים לב' ביחוד להבדל שבין דברי המדרש לבין דברי אור החיים?
2. בעקבות מי מפרשים הלך קאסוטו?

ב. בטבעות הארון יהיו הכדים לא יסורו ממנו.
ספר החנוך מצוה צ"ו: מטרסי המצוה, לפי שהארון מסכן התורה והוא כל עיקרנו
וכבודנו וגתחייבנו לנהוג בו כל כבוד וכל חזר בכל יכלחנו, על כן בצונו
לבלי נסיר בדי הארון ממנו, מן נהיה צריכים לצאת עם הארון לסוף מקום במהירות
ואולי מתוך הסדרה והחזון לא נבדוק יפה להיות בדיו חזקים כל הצריך, וסמא
חס ושלום יפל מידם - ואין זה כבודו; אבל בהיותם בו מוכנים לעולם ולא יסורו
ממנו, לא יאדע תקלה בהם.
חזקוני: לא יסורו ממנו מחמת קדושתו. לא רצה הקב"ה סימסו בו להסיר הכדים
ולתכנסם. - ולפי המסס הכדים עומדים בדחק בטבעת (=קשר הטבעת מחזיק לעבי הכד)
שבטיהיו נוטאים את הארון ויעלו הרים וירדו בקעות לא ירד הארון על כהפי
נוטאיו. - דבר אחר: לפי המסס אין צורך להסיר בדי ארון, כי אין בהם סוף סירוד
ודוחק, לפי שהם בקדס הקדשים שאין יוצא ונכנס בו - רק הכהן הגדול ביום אחד
בשנה, אבל במזבח הנחושת הנחון כחצר, שהכל נכנסין ויוצאין בו, אם יהיו השב-
עות בו חזיר, יהיו סרודין ודוחקין היוצאים והנכנסים. לפיכך אין צריך סיהיו
סם אלא בשעת המסעות, לפיכך נאמר (כ"ז ז') "והיו הכדים על סחי צלעות המזבח
בשאת אותו".
ר' ס.ר. הירש (חרגום): בדי הארון מסמלים את היעוד ואת התפקיד לשאת את הארון
ומה שבתוכו אל מוץ לחומו כשהטעה צריכה לכך. מצות "לא יסורו הכדים" מבשרת
לדורות את האמת, שזאת התורה והמקידה אינם מוחזים דוקא באדמת הארץ שביה
המקדש עומד עליה. הלאו סל "לא יסורו" כסמל לאי תלות התורה האלוקית בחנאים
מקומיים מתבלט עוד יותר ע"י הנגוד אל כלי הקדס האחרים, ביחוד אל הסולחן
והמנורה, שלא נאמר בבדיהם "לא יסורו". מובע בזה הרעיון: אמנם סולחן ישראל
ומנורה ישראל - חיו הגשמיים בכל היקפם וחיו הרוחניים בעצם סגטוגם -
קטורים לאדמת ישראל (= אינם אמטריים אלא ביסיבת העם על אדמת ארץ הקדס),
אבל לא כן תורה ישראל.

העמק דבר. אמנם בטעם הדבר נראה דבא להגיד לנו דכה הארון הוא התורה והוא
צ"ס בכל דור ודור ממקום למקום, היכן סישראל גולים. מה שאין כן הסולחן
שבו כח מלוכת ישראל ומזבח הזהב שבו כח כהונה, וסני כחות אלה אינם אלא
כטישראל על מקומם בארץ ישראל...
קאסוטו סם: הארון נועד להיות גטוא לא רק במסעי המחנה, אלא גם לסם תהלוכות
הציגיות כגון יהושע ג', סם ו', ולפיכך ראוי סכל מה סצריך לנסיאתו יחיה
מוכן חמיד.
1. מה הטאלה סרוצים כל המפרשים האלה לתרץ?
2. הסבר מהו ההבדל שבין גיטותיהם (כמה גיטות סונות מיוצגים כאן?)